

SINTEZA

Obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027

Nr. d/o	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Guvernul Republicii Moldova <i>Aviz nr. 04-78-1391 din 09.02.2023</i>	La acțiunile 6.2. și 7.10. din proiectul Planului de acțiuni privind punerea în aplicare a Programului, reiterăm necesitatea excluderii de la coloana instituțiilor responsabile a sintagmei „Delegația Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control”, dat fiind faptul că delegația nu are personalitate juridică, e compusă dintr-un Consilier al Prim-ministrului în calitate de conducător și membrii din partea Ministerului Apărării, MAI și SIS, și respectiv, doar aceste instituții urmează să figureze ca entități raportoare.	Se acceptă.
		La fel, atragem atenția asupra necesității excluderii „Cancelariei de Stat,, de la coloana instituțiilor responsabile, stabilite la pct.9.1. din proiectul Planului de acțiuni, și a substituirii, după caz, a acesteia cu „Ministerul Muncii și Protecției Sociale,, care la nivel național e responsabil de monitorizarea implementării Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027.	Se acceptă.
2.	Cancelaria de Stat <i>Aviz nr. 21-69-1452 din 10.02.2023</i>	Comunicăm susținerea acestuia în marja obiecțiilor expuse în Raportul de evaluarea a calității și conformității proiectului Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea (scr.nr.21-113-12339 din 20.12.2022), în special pct.6 și pct.12 și avizul Biroului Politici de Reintegrare (scr. nr.04-78-1391 din 09.02.2023). Astfel, reiterăm propunerea Biroului Politici de Reintegrare la acțiunile 6.2. și 7.10. din proiectul Planului de acțiuni privind punerea în aplicare a Programului, reiterăm necesitatea excluderii de la coloana instituțiilor responsabile a sintagmei „Delegația Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control”, dat fiind faptul că delegația nu are personalitate juridică.	Se acceptă.
		De asemenea, menționăm asupra necesității excluderii „Cancelariei de Stat,, de la coloana instituțiilor responsabile, stabilite la pct.9.1. din proiectul Planului de acțiuni, și a substituirii, după caz, a acesteia cu „Ministerul Muncii și Protecției Sociale” care la nivel național e responsabil de monitorizarea implementării Programului de accelerare a egalității de gen în Republica Moldova pentru anii 2023-2027.	Se acceptă.

		Menționăm necesitatea definitivării proiectului Programului sub aspectul fundamentării economico-financiare, pe componenta costuri estimate, cu considerarea avizului Ministerului Finanțelor privind acoperirea financiară a resurselor necesare pentru implementarea acțiunilor planificate pentru anii 2023-2027.	Se acceptă.
3.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 05-17/07/17 din 06.01.2023	La proiectul Programului La Capitolul VI. „Costuri” este necesar de precizat volumul cheltuielilor pentru implementarea Programului menționat, deoarece sunt constatate divergențe între datele capitolului, și anume: în pct. 43 – „24 342,1 mln. lei”, în pct. 46 – „ 17 milioane lei”, în tabelul costurilor estimative ce urmează după pct. 47, la care în text nici nu se face referire, totalul costurilor pentru toată perioada 2023-2027 constituie „24142,9 mii lei”, iar cheltuielile pentru implementarea Programului național, specificate în compartimentul „Fundamentarea economico-financiară” din Nota informativă, sunt estimate de „circa 24 milioane lei”. De asemenea, costurile divizate pe fiecare obiectiv specific în parte, urmează a fi aduse în concordanță cu costurile specificate în Planul de acțiuni, luând în considerare alocațiile aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022 și limitele de cheltuieli pentru anii 2024-2025 stabilite prin documentul Cadrul bugetar pe termen mediu (2023-2025), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.692/2022. Totodată, se remarcă prezentarea legăturii fiecărui obiectiv specific cu programele/subprogramele destinate pentru realizarea acțiunilor. Prin urmare, pct.44 urmează a fi redactat, reieșind din faptul că codurile 0228, 0206, 0229 și 0205 nu constituie coduri ale programelor. Se recomandă a fi consultat Ordinul ministrului finanțelor nr. 208 din 24.12.2015 privind Clasificația bugetară. Textul din pct. 45. „<i>Suplimentar, vor fi identificate și surse externe de finanțare acordate de donatori, inclusiv donații și sponsorizări oferite în condițiile legii, pentru realizarea integrală a activităților planificate</i>” urmează a fi reformulat. Aprobarea unui act normativ neasigurat financiar încalcă prevederile art.131 alin. (6) din Constituția	Se acceptă. În urma revizuirii proiectului și, respectiv, a cheltuielilor pentru implementarea Proiectului sunt necesare 23606,9 mii lei, cifră care a fost indicată în textul proiectului. Se acceptă parțial A fost reformulat în următoarea redacție: „Implementarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 se va efectua din contul mijloacelor aprobate anual în bugetul public național și din asistența financiară și tehnică acordată autorităților și instituțiilor responsabile de către organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare”. Se acceptă Punctul 44 a fost reformulat în următoarea redacție: „44. Valoarea estimativă a

	Republicii Moldova, care expres stipulează, că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.	resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului este de 23606,9,9 mii lei, care vor fi acoperite de către partenerii de dezvoltare (Tabelul nr.2), iar cheltuielile din Bugetul de Stat, se vor încadra în limita bugetelor aprobate pentru autoritățile implementatoare.”
	La Capitolul VIII. <i>„Autoritățile și instituțiile responsabile”</i> , la pct.57, cuvintele „Instituția națională” se va substitui cu cuvântul „Autoritatea”.	Se acceptă.
	Totodată, întru respectarea prevederilor art. 54 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se recomandă expunerea textului în limba română, iar, în cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română. Astfel, cuvintele: „networking”, „leadership-lui”, „site-ul” urmează a fi revizuite.	Se acceptă. Cuvântul „networking” a fost substituit cu textul „ședințe pe platforme virtuale”. Cuvântul „leadership-lui” a fost substituit cu cuvântul „conducătorilor”. Cuvântul „site-ul” a fost substituit cu cuvintele „pagina web”.
	La Planul de acțiuni La obiective specifice/acțiuni, autorul urmează să asigure delimitarea costurilor pentru instituțiile responsabile de implementare, inclusiv repartizate pe ani și pe surse de finanțare.	Se acceptă. Costurile sunt repartizate pe ani și pe surse de finanțare.
	În coloana 5 „Sursa de finanțare”, cuvintele „Bugetul de Stat” se vor substitui cu cuvintele „bugetul autorităților/instituțiilor implicate”.	Se acceptă.
	La acțiunea 1.3 <i>„Promovarea în mass-media, inclusiv în mediul online a materialelor privind încadrarea femeilor în funcții de conducere/posturi/specialități ocupate, precum și rolul asumat de femei în diferite operațiuni”</i> , pentru anul 2023 se prevăd alocații bugetare în mărime de 2,0 mii lei, ceea ce este în contradicție cu prevederile capitolului VI. <i>„Costuri”</i> , unde este menționat că pentru anul 2023 nu se prevăd alocații bugetare din bugetul de stat.	Se acceptă. Rubrica „Costuri de implementare” de la acțiunea 1.3 a fost modificată cu textul „În limita mijloacelor alocate”.
	La acțiunea 3.3 <i>„Consolidarea capacităților instituțiilor în domeniul gender și promovarea culturii de gen la nivel instituțional”</i> , indicatorul de monitorizare și măsuri de verificare <i>„Fișe de post cu atribuții specifice pe problematica de gen pentru punctele focale gender, completate. 25 de persoane instruite anual”</i> urmează a fi revizuit. În	Se acceptă.

		conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, fișa postului „este actul juridic în care se stipulează scopul general, sarcinile de bază, împuternicirile și responsabilitățile specifice funcției publice, precum și cerințele față de titularul acestei funcții”. Reieșind din cele expuse, se consideră oportun stabilirea ca indicator de monitorizare și măsuri de verificare „25 de persoane instruite anual”.	
		La acțiunea 4.5 „Instruiri periodice cu privire la egalitatea de gen din perspectiva mecanismelor de prevenire și acces la protecție împotriva hărțuirii și violenței (instruire aplicativă privind mecanismele interne)”, se propune a fi substituit textul indicatorului de monitorizare „8 instruiri desfășurate” cu textul „3 instruiri desfășurate per instituție”.	Se acceptă.
		La acțiunea 6.3 „Instruirea personalului cu privire la documentarea și raportarea cazurilor de discriminare, hărțuire și hărțuire sexuală, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de Securitate”, se propune a fi substituit textul indicatorului de monitorizare „10 formatori pregătiți” cu textul „2 formatori pregătiți per instituție”.	Se acceptă.
		Acțiunea 11.7 „Însușirea și aplicarea instrumentelor de planificare bugetară previzibilă a costurilor pentru promovarea agendei Femeile Pacea și Securitatea” se va exclude. Conform prevederilor art. 15, alin. 2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, la stabilirea priorităților de politici, autoritățile publice sunt responsabile să asigure consecvența și continuitatea obiectivelor asumate în contextul cadrului bugetar pe termen mediu.	Se acceptă.
		Subsecvent, este de menționat că sursa principală de finanțare a Programului va fi asigurată de partenerii de dezvoltare (99,4%). În cazul în care aceste surse nu vor fi disponibile, povara asupra bugetului de stat va crește considerabil. Dat fiind faptul că, planificarea și alocarea resurselor publice se efectuează în strânsă corelare cu prioritățile Guvernului și obiectivele politicii bugetar-fiscale pe termen mediu, se menționează că, propuneri pentru implementarea Programului nu au fost prezentate la proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru anii 2023-2025, respectiv mijloace financiare pentru realizarea obiectivelor nu sunt planificate în documentul Cadrul bugetar pe termen mediu (2023-2025), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.692/2022. Prin urmare, autoritățile urmează să alinieze obiectivele reieșind din alocațiile aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022. Astfel, pentru a nu admite aprobarea unui act normativ fără acoperire financiară, se solicită promovarea Programului menționat la următoarea etapa a CBTM pe anii 2024-2026.	Nu se acceptă. Costurile de implementare vor fi acoperite de către partenerii de dezvoltare, care sunt în așteptarea aprobării Programului respectiv, iar tergiversarea aprobării acestuia crează riscuri de pierdere a încrederii în fața partenerilor și ratare a încheiere acordurilor de finanțare.
4.	Congresul Autorităților Locale din Moldova Aviz nr. 23 din 14.02.2023	În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, propunem următoarele modificări ce urmează a fi operate în Programul național: - La acțiunile 1.9.; 1.15.; 3.2.; 3.3. – Administrația publică locală va fi trecută din categoria „Instituții responsabile” în cea de „Parteneri”	Se acceptă.

		- La acțiunile 4.11.; 4.12.; 4.13.; 4.14.; 6.13.; 7.12.; 8.8.; 9.5. – Congresul Autorităților Locale din Moldova va fi trecut din categoria „Instituții responsabile” în cea de „Parteneri”.	Se acceptă.
5.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Aviz nr. DM/2/364,1/1828 din 15.02.2023	Considerăm util excluderea MAEIE de la punctele 1.3, 1.12, 2.6, 3.6, 3.7, 5.4, 6.4 - 6.9, 7.2, 7.3, 9.1, 9.4, 11.2, 11.7, 12.3, deoarece Ministerul nu deține competențe privind acțiunile date.	Se acceptă.
		La punctul 11.6 solicităm excluderea MAEIE ca instituție principal responsabilă, deoarece potrivit pct. 10 din Anexa 1 la HG 377/2018 „Ministerul Finanțelor este responsabil de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe și îndeplinește rolul de punct unic de contact/control în relația cu partenerii externi de dezvoltare și autoritățile publice privind propunerile de proiect/programe de asistență externă”.	Se acceptă.
		La punctul 12.2 solicităm excluderea MAEIE ca instituție principal responsabilă, deoarece rapoartele se elaborează de instituția principal responsabilă de implementarea Programului.	Se acceptă.
		Totodată, este necesară a fi reformulate unele acțiuni cu scop de clarificare, i.e. la p. 2.7 noțiunea de ”instituțiile mediului diplomatic” este vagă, mai ales prin prisma comunicării externe, pentru a spori (se prezumă) numărul de accesări la postările instituționale (la indicatori de monitorizare);	Se acceptă. Acțiunea a fost exclusă.
		la pct. 9.1 noțiunea de ”acte legislative naționale și cadrul normativ secundar” nu corespunde terminologiei din Legea nr. 100/2017 privind actele normative;	Se acceptă. Textul: „actele legislative naționale și cadrul normativ secundar” a fost substituit cu sintagma: „cadrul normativ”
		la pct. 11.2 acțiunea ”crearea platformei grupurilor de experți” este ambiguă;	Se acceptă. Textul acțiunii au fost substituit cu textul „Crearea platformei de experți /experte din domeniul drepturilor omului și a egalității de gen”
		la pct. 12.4 sintagma ”valorificarea cadrului de aplicare a politicii” este vagă și mai puțin corelată cu indicatorul de monitorizare ”transfer de experiență”.	Se acceptă. A fost completat cu un nou indicator: „1 Consilier de gen desemnat”
		De asemenea, atragem atenția asupra faptului că punctul 6.5 din PA lipsește.	Se acceptă. Acțiunile au fost renumerotate.

6.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 10/557 din 20.02.2023	1. Cu referire la Planul de acțiuni, în lista instituțiilor responsabile de realizarea acțiunii 3.6 propunem poziționarea în mod prioritar a Ministerului Afacerilor Interne și a Ministerului Apărării. Obiecție valabilă și pentru acțiunea 3.7 din Planul de acțiuni;	Se acceptă.
		2. La acțiunea 7.11 din Planul de acțiuni, secțiunea „Instituții responsabile” se va expune în următoarea redacție: „Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Agenția Servicii Publice, alte autorități și instituții de stat”.	Se acceptă.
		3. Suplimentar în conformitate cu prevederile Legii nr. 2 din 09.02.2023 pentru revizuirea cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității, informăm despre modificarea denumirii Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în Consiliul pentru egalitate .	Se acceptă.
7.	Ministerul Sănătății Aviz nr. 03/514 (973) din 14.02.2023	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
8.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz nr. 07-09/634 din 08.02.2023	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
9.	Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/1381 din 08.02.2023	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
10.	Ministerul Apărării Aviz nr.11/227 din 13.02.2023	Comunică despre susținerea de principiu a acestuia. Totodată, la punctul 44 capitolul VI al Programului, se propune de completat cu un subpunct nou cu următorul cuprins: „Subprogramul 3104 Servicii de suport în domeniul apărării naționale.”	Se acceptă Punctul 44 a fost reformulat în următoarea redacție: „44. Valoarea estimativă a resurselor financiare necesare pentru implementarea Programului este de 23606,9,9 mii lei, care vor fi acoperite de către partenerii de dezvoltare (Tabelul nr.2), iar cheltuielile din Bugetul de Stat, se vor încadra în limita bugetelor aprobate pentru autoritățile implementatoare.” Prin urmare au fost excluse enumerarea subprogramelor.

11.	Procuratura Generală Aviz nr. 4-Id/23 din 16.02.2023	1.1. În vederea respectării uzanțelor de redactare a actelor normative, la pct. 1 din hotărâre propunem cuvintele „conform anexei” de substitui cu textul „(se anexează)”.	Se acceptă.		
		1.2. Potrivit art.102 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat. În acest context, luând în considerare că proiectul vizează domeniile de activitate și altor ministere, care sunt responsabile de punerea în aplicare a Programului (Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației și Cercetării), considerăm oportun a fi revăzută lista miniștrilor contrasemnatori.	Se acceptă.		
		2.1. Parafa „Anexa la Hotărârea Guvernului nr. din ____2023” recomandăm a o expune în următoarea redacție „Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. /2023”, având în vedere uzanțele normative.	Se acceptă.		
		2.2. La Capitolul IV. Obiective specifice după pct.40 propunem a completa cu un nou punct (cu renumerotarea ulterioară) cu următorul cuprins: <i>„41. Fiecare obiectiv general este detaliat în câteva obiective specifice care vor oferi o direcție mai clară cu privire la felul cum vor fi atinse rezultatele scontate. La rândul său, obiectivul specific cuprinde acțiuni concrete care urmează a fi realizate în termene concrete, astfel încât, la sfârșitul perioadei de implementare a Programului, rezultatele obiectivului specific, precum și ale celui general, să poată fi cuantificate (tabelul nr.).”</i>	Se acceptă.		
		2.3. Prin urmare, propunem a include la acest punct tabelul de la pagina 11 din proiect, dar cu remarcă de a fi completat cu o coloană în care urmează a fi introduse obiectivele specifice care derivă din obiectivele generale după modelul: Tabelul nr.	Se acceptă. Tabelul a fost ajustat		

Obiectivul general	Obiectivul specific	Indicatori de rezultat al politicii publice	Sursa	Valoarea de referință (2023)	Ținta ce urmează a fi atinsă (2027)
1	2	3	4	5	
1. Creșterea nivelului de participare și reprezentare a femeilor în sectorul de securitate și apărare	1.1. Îmbinarea politicilor interne și externe pentru promovarea agendei femeia, pacea și securitatea				
	1.2. Asigurarea egalității de gen prin aplicarea perspectivei holistice de încurajare a femeilor de participare activă în sectorul de securitate și apărare				
	1.3. Participarea femeilor din sectorul de securitate și apărare în consolidarea păcii la nivel regional și internațional				

		2. Prevenirea inechităților violenței și hărțuirii în sectorul de securitate și apărare prin reducerea riscurilor și eliminarea consecințelor asociate discriminării	2.1. Reducerea barierelor și stereotipurilor legate de rolul femeilor în sectorul de securitate și apărare						
			2.2. Acces echitabil la oportunități pentru femei și bărbați de conciliere a vieții profesionale cu cea de familie.						
		Propunerea menționată va condiționa structurarea mai clară a documentului de politici precum și este necesar de indicat în concret fiecare obiectiv general în care obiective specifice este detaliat, or deși concluzia poate fi dedusă din Planul de Acțiuni totuși considerăm necesar că acestea urmează a fi specificate concret și în partea descriptivă a Programului.							
		2.4. Cu referire la tabelul de la pagina 11 din proiect, este de menționat că urmează a fi asigurate respectarea regulilor tehnicii legislative potrivit cărora tabelele, figurile, anexele trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere.							
		Totodată, cu referire la abrevierile „BNS” și „MAI” din tabelul de la pagina 11 din proiect (care nu este numerotat și care nu are un temei cadru în textul actului normativ) se va asigura respectarea art.54 alin. (1) lit.i) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative care prevede că <i>exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.</i>							
		Cu privire la proiectul Planului de acțiuni: 3.1. Propunem parafa „/1 nexă la Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023- 2027” a o exclude, or potrivit pct.10 și 12 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, <i>Programul se constituie din partea descriptivă și planul de acțiuni, adică planul de acțiuni este parte componentă a Programului, dar nicidecum anexă la Program.</i>							
		3.2. La Obiectivul General 5, obiectivul specific 9, 3.2.1. La acțiunea 9.1 In rubrica „Acțiuni” textul „<i>actelor legislative naționale și cadrului normativ secundar</i>” propunem a-1 substitui cu cuvintele „<i>cadrul normativ</i>”, or, potrivit articolului 6 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, în noțiunea de acte normative sunt incluse toate categoriile: <i>Constituția Republicii Moldova; legile și hotărârile Parlamentului; decretele Președintelui Republicii Moldova; hotărârile și ordonanțele Guvernului; actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; actele normative ale autorităților publice autonome; actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; adele normative ale autorităților administrației publice locale;</i>							

	- In rubrica „Indicatori de monitorizare și măsuri de verificare”, cuvintele „cadrului legislativ” propunem a le substitui cu cuvintele „cadrului normativ”.	
	3.2.2. La acțiunea 9.4 și 9.5 Procuratura Generală urmează a fi exclusă din rubrica „Instituții responsabile” și inclusă la rubrica „Parteneri”, dat fiind faptul că acțiunile menționate nu tin direct de atribuțiile funcționale ale Procuraturii.	Se acceptă.
	3.2.3. La acțiunea 9.6. în rubrica „Acțiuni” după cuvântul „Examinarea” propunem a completa cu cuvântul „oportunități”, în sensul adaptării normei cerințelor gramaticale.	Se acceptă.
	3.3. La Obiectiul General 5, Obiectivul specific 10, 3.3.1. în rubrica „obiectiv specific” textul „cadrului legal și procesual” urmează a-1 substitui cu cuvintele „cadrului normativ”.	Se acceptă.
	3.3.2. La acțiunea 10.2 si 10.3 având în vedere că acțiunea constă în instruirea inclusiv a procurorilor și judecătorilor propunem a analiza oportunitatea includerii la rubrica „Instituții responsabile” a Institutului Național al Justiției, care potrivit art.2 din Legea 152/2006 privind Institutul Național al Justiției: <i>„Institutul Național al Justiției (denumit în continuare Institut) este o instituție publică ce realizează formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, formarea continuă a judecătorilor în funcție și a procurorilor în funcție, a grefierilor, a asistenților judiciari, a șefilor secretariatelor instanțelor judecătorești, a consultanților procurorului, a consilierilor de probațiune, a avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, precum și formarea inițială și continuă a altor persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.”.</i>	Se acceptă. Institutul Național al Justiției a fost inclus în rubrica „Instituții responsabile” la acțiunile 10.2 și 10.3.
	3.3.3. La acțiunea 10.2 urmează a se corecta eroarea materială și cuvântul „procurilor” urmează a fi substituit cu cuvântul „procurorilor”.	Se acceptă.
	3.3.4. La acțiunea 10.3 în rubrica „Instituții responsabile” propunem ca primul executor să fie indicat „Ministerul Afacerilor Interne”. Astfel, potrivit proiectului Programului Național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 la rubrica „Autoritățile și instituțiile responsabile ”este indicat că: <i>„Autoritățile și instituțiile care contribuie la punerea în aplicare a Programului național și Planului său de acțiuni sunt: Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv subdiviziunile sale), Ministerul Apărării (inclusiv subdiviziunile sale), Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației și Cercetării, Serviciul Vamal, Serviciul Protecție și Pază de Stat, Centrul Național Anticorupție, Administrația Națională a Penitenciarelor a Ministerului Justiției, Senatul de Informații și Securitate, Biroul politici de reintegrare a Cancelariei de Stat inclusiv instituțiile de învățământ/academice sau de instruire din subordinea autorităților și instituțiilor naționale..... Sectorul de securitate și apărare este sprijinit în demersurile sale și de alte instituții cheie, rolul cărora este necesar pentru buna implementare a acestui program precum, Ministerul Muncii și</i>	Se acceptă. Ministerul Afacerilor Interne a fost inclus în calitate de executor primar la acțiunea 10.3.

		<i>Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Consiliul Suprem de Securitate, instituția Avocatului Poporului, comisiile parlamentare sectoriale. Acestea sunt responsabile să integreze prevederile Planului de acțiuni în planurile de acțiuni sau de activitate instituționale, să monitorizeze și să raporteze periodic cu privire la progresul și dificultățile implementării și să desemneze persoane responsabile de coordonarea acestui proces. Pentru instituțiile care nu e află în subordinea Guvernului, prezentul Program național este oferit în calitate de recomandare, iar implementarea acestuia va fi realizată în coordonare cu instituțiile vizate.”</i> Potrivit pct. 42. din Hotărârea Guvernului 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice: „<i>In cazul în care documentul de politici publice prevede mai multe autorități și instituții publice responsabile pentru aceleași acțiuni, rolul de coordonator al implementării îi revine primei instituții indicate.</i>” Astfel, având în vedere că potrivit art.1 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, <i>Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești</i>, nu se subordonează Guvernului, precum și reieșind din competența instituțională a Procuraturii considerăm necesar ca Ministerului Afacerilor Interne să-i fie atribuit rolul de coordonator pentru executarea Acțiunii 10.3.	
12.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1531 din 22.02.2023	Urmare examinării proiectului Planului de acțiuni al Programului se constată că în cea mai mare parte acțiunile propuse în Plan au un caracter continuu și se rezumă la: desfășurarea acțiunilor de promovare și sensibilizare (seminare, reuniuni, conferințe) și efectuarea studiilor/analizelor. De asemenea, mai multe acțiuni urmează a fi reformulate, întrucât acestea sună ca indicator și nu acțiune, exemplu ar fi acțiunile: 1.5., 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 2.1, 2.2, 4.2, 4.8, 4.10, 5.3, 6.6, 6.8, 7.6, 7.8, 10.1, 11.3 etc.	Se acceptă. Toate acțiunile enumerate au fost reformulate sub formă de acțiuni.
		Ministerul Justiției este indicat în calitate de executor la mai multe acțiuni. Având în vedere competențele funcționale ale ministerului, dar și ale instituțiilor administrative aflate în subordine, informăm că obiectul acestui document de politici, și anume, integrarea dimensiunii de gen în sectorul de securitate și apărare, interferează în cea mai mare parte cu competențele Administrației Naționale a Penitenciarelor. Astfel, în raport cu mai multe acțiuni se impune necesitatea uniformizării denumirii instituției responsabile, după cum urmează - Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor). Or, la unele acțiuni este indicat doar Ministerul Justiției, deși acestea vizează sistemul penitenciar (ex. act. 4.1, 4.2, 4.3 etc.), iar la altele doar Administrația Națională a Penitenciarelor (ex. act. 6.8, 6..).	Se acceptă. La acțiunile unde în rubrica „Instituții responsabile” era indicat Ministerul Justiției sau Administrația Națională a Penitenciarelor a fost substituit cu textul „Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)”
		Ministerul Justiției se va exclude în calitate de coexecutor de la acțiunea 3.1 care vizează <i>participarea femeilor din sistemul de securitate și apărare în misiuni și operațiuni de menținere a păcii sub egida ONU, UE sau alte organizații internaționale</i>, întrucât, conform specificului de activitate, personalul Administrației Naționale a Penitenciarelor	Se acceptă.

	nu participă în misiuni și operațiuni de menținere a păcii.	
	Examinând conținutul acțiunii 4.9. „ <i>Ajustarea, revizuirea sau îmbunătățirea mecanismelor instituționale de prevenire, identificare, raportare, investigare și examinare a cazurilor de hărțuire și violență la nivel de instituție</i> ” se constată că acesta este transpus în esență și în acțiunea 6.1. „ <i>Adoptarea mecanismului și procedurilor interne revizuite cu privire la prevenirea, combaterea, documentarea discriminării, hărțuirii sexuale, precum și violenței în bază de gen din cadrul sectorului de Securitate</i> ”. Prin urmare, este necesar excluderea dublărilor.	Se acceptă. Acțiunea 6.1 a fost exclusă.
	Același argument menționat mai sus de excluderea a dublărilor/suprapunerilor de măsuri rămâne valabil și pentru acțiunile 4.5 și 6.3, care vizează instruirea personalului privind mecanismele de raportare a cazurilor de discriminare, hărțuire sexuală, precum și violenței în bază de gen. De asemenea, se constată că acțiunea 6.3, deși este conexă cu acțiunea 6.1, instituțiile responsabile indicate sunt diferite.	Se acceptă. Acțiunea 4.5 a fost exclusă.
	Cu referire la acțiunea 6.11. „ <i>Crearea registrului de evidență a profesioniștilor specializați (investigatorilor, ofițerilor de urmărire penală, procurori, judecători) și instruiți în documentarea, investigarea și judecarea cazurilor de violență bazată pe gen, violența sexuală, inclusiv în context sensibil de conflict sau post conflict, ce ar putea participa în investigații la nivel regional sau internațional</i> ” se va reține că judecătorii examinează cauzele potrivit competențelor atribuite de legislație prin repartizarea aleatorie a cauzelor, iar specializarea nu vizează componentele de infracțiuni privind violența sexuală și cea în bază de gen. Prin urmare, în raport cu judecătorii această acțiune urmează a fi revizuită. La fel, Ministerul Justiției se va exclude în calitate de executor.	Se acceptă.
	Privitor la acțiunea 7.1 care se referă la „ <i>Examinarea posibilității introducerii instituției, „Ombudperson pentru egalitatea de gen” și promovarea conceptuală a actului normativ. Elaborarea conceptului.</i> ” se va reține că potrivit cadrului legal, instituția Avocatului Poporului contribuie la respectarea și apărarea tuturor drepturilor și libertăților fundamentale. Prin urmare, având în vedere mecanismele naționale de protecție a drepturilor omului și competențele complexe atribuite prin lege, considerăm necesar excluderea acestei acțiuni.	Se acceptă. Acțiunea 7.1 a fost exclusă
	Ținând cont de competențele funcționale ale Ministerului Justiției, acesta se va exclude de la acțiunea 10.1. „ <i>Suport în consolidarea capacităților naționale de răspuns la cazurile de violență sexuală, inclusiv a persoanelor care provin din zonele de conflict și postconflict</i> ”. Ministerul Justiției este mandatat cu competența de a elabora politicile în domeniul drepturilor omului, însă nu asigură implementarea acestora, competența fiind a altor instituții.	Se acceptă.

	Cu referire la acțiunea 10.3. „<i>Instruirea angajaților organelor de aplicare ale legii privind asistența juridică internațională în materie penală pe cazuri ce țin de accesul femeilor (inclusiv refugiate, persoane admise în scop umanitar, solicitanți de azil) [...]</i>” informăm că instruirea judecătorilor și procurorilor este asigurată de către Institutul National al Justiției și nu de către Ministerul Justiției. Ministerul doar colaborează cu Institutul în procesul de stabilire a modulelor de instruire.	Se acceptă. Ministerul Justiției a fost exclus din rubrica „Instituții responsabile”
	În ceea ce privește acțiunea 12.1 care se referă la elaborarea unui „<i>Raport anual consolidat cu privire la realizarea Planului Național de Acțiuni sistematizat în baza informațiilor furnizate de autoritățile responsabile de implementarea Planului Național de Acțiuni 2022-2026 și aprobat de către Secretarul general al Guvernului</i>”, acesta sună mai degrabă ca un indicator, decât acțiune. În același timp, cu referire la aprobarea raportului de către <i>secretarul general al Guvernului</i> se va reține că acesta este <i>conducătorul Cancelariei de Stat</i>, iar competențele sunt stabilite în <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 657/2009</i>. Prin urmare, cu titlu de principiu se va revizui acest aspect care nu interferează cu competențele secretarului general al Guvernului. Mai mult, această acțiune este contrară mecanismului stabilit în partea descriptivă a Programului. Or, în capitolul IX. „Monitorizare și raportare” se stabilește că rapoartele anuale de monitorizare și rapoartele de evaluare intermediară și finală vor fi elaborate de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informației prezentate de către autorități și instituții, alți actori responsabili de implementare conform unui format prestabilit, care după validarea raportului va fi făcut public, dar nu mai târziu decât o lună după finalizarea raportului. De asemenea, raportul de evaluare finală urmează să fie transmis Cancelariei de Stat pentru monitorizarea nivelului de implementare a Programului de către Ministerul Afacerilor Interne. Respectiv, nu se indică că rapoartele de evaluare urmează a fi aprobate de către <i>secretarul general al Guvernului</i>.	Se acceptă. Textul acțiunii nr.12.1 a fost substituit cu următorul text: „12.1. Elaborarea raportului anual consolidat cu privire la realizarea Planului Național de Acțiuni sistematizat în baza informațiilor furnizate de autoritățile responsabile de implementarea Planului Național de Acțiuni 2023-2027”
	Suplimentar, la revizuirea proiectului se va ține cont de faptul că, notele de subsol nu reprezintă elemente de structură ale actului normativ, fapt pentru care urmează a fi excluse, iar textul acestora se va integra în puncte separate.	Se acceptă.

Secretar de stat

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniella
Date: 2023.03.01 17:37:50 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Daniella MISAIL-NICHITIN